

Torra frukter som öppnar sig

- Baljkapslar
- Baljor – hos ärtväxter
- Skidor – hos korsblommiga
- Andra typer av kapslar

Det går nog att kalla det mesta av torra frukter som öppnar sig när fröna är mogna för "kapslar". En del typer av torra frukter har dock speciella namn. Fler varianter visas bland annat i senaste upplagan av "Svensk Fältflora" s. 310.

Baljkapsel – en del arter i ranunkelfamiljen

Vintergäck

Akleja

Inom familjen ranunkel/smörblomsväxter finns flera olika frukttyper. I en del fall bildar alla pistiller i en blomma var sin s.k. *baljkapsel* som spricker upp när fröna är mogna. Här ser vi som exempel vintergäck och akleja.

Kabbleka

Likaså har kabbleka baljkapsel. Obs!
undertecknad kanske borde ha fotat
frukterna mer medvetet.

Balja - ärtväxter

Ärtväxternas frukter kallas baljor. Inte förstås baljor att bada småbarn i – utan mer fodralet till ett svärd, som också kan kallas balja. Alla har dock inte lika snygg standardform som käringtanden, som vi ser som exempel. Här syns att pistillens stift till en början sitter kvar på den utväxande baljan.

Käringtand

Här har
kärtingtandens balja
blivit längre.

När fröna har mognat
knorrar baljorna ihop sig
och sprätter ut fröna.

Skida - korsblommiga

Sommargyllen

Löktrav

Hos de korsblommiga växterna kallas frukterna skidor. De har en skiljevägg i mitten, och alltså två rum för fröna (i normalfallet). Här visar vi två exempel på arter med långa skidor; löktrav och sommargyllen.

Här ser vi mer mogna skidor av
sommargyllen.

En del arter har
kort skida:

Lomme

Så har vi lomme, med korta
triangelformade skidor.
Skiljeväggen går på tvären
mellan "triangelhalvorna".

Här syns en
omogen och en
mogen skida av
lomme. Den
mogna skidan
börjar spricka
upp.

Penningört

En annan vanlig art
med korta skidor är
penningört.

Fröna finns bara i den tjockare delen av skidan.

Frönas placering syns bättre när
penningörtens skidor har mognat.

Knölklocka, en blåklocka

Blåklockorna har kapslar, som sitter kvar på stjälken när skotten har dött och blivit till vinterståndare. När det är blåsigt väder under vintern skakas fröna ut ur kapseln.

Äkta johannesört

Äkta johannesört har en frukt som kan betecknas som sprickkapsel. Även johannesörterna står kvar som vinterståndare.

Rågvallmo - porkapsel

Vallmo-arterna har från varje blomma en enda stor kapsel, en s.k. porkapsel. Även i det här fallet kan fröna skakas ut när det blåser.

Salix-arter:
Kapsel som
spricker upp och
släpper ut håriga
frön. Flertalet gör
detta på
försommaren,
jolster dock på
hösten.

Jolster i juli –
nästa: i oktober.

